

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (Οδηγίες)

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ (25 μονάδες)

- **Διαβάζουμε μια φορά προσεκτικά το κείμενο,** κατανοούμε το περιεχόμενό του **κι επισημαίνουμε το** θεματικό του κέντρο.
- **Δουλεύουμε ανά παράγραφο. Υπογραμμίζουμε σε κάθε παράγραφο τις βασικές λέξεις-κλειδιά (με αφαιρετική ικανότητα)** και γράφουμε με δικές μας λέξεις πλαγιότιτλους αποφεύγοντας να μεταφέρουμε αυτούσιες προτάσεις του κειμένου.
- **Γράφουμε την περίληψή μας ενώνοντας τους** πλαγιότιτλους **κι έχοντας υπόψη τις βασικές** λέξεις-κλειδιά.

Μπορούμε να ξεκινήσουμε

- **Κάνοντας αναφορά με** μια πρόταση σε όλο το περιεχόμενο του κειμένου, **για να δείξουμε ότι έχουμε συλλάβει το θεματικό κέντρο του κειμένου.**
π.χ. Στο συγκεκριμένο κείμενο γίνεται αναφορά στο θέμα...
ή Το συγκεκριμένο κείμενο αναφέρεται...

- **Με φράσεις όπως:** ο συγγραφέας αναφέρει/διατυπώνει την άποψη / επισημαίνει / υποστηρίζει...

Διευκρίνιση: μπορούμε να αναφέρουμε το όνομα του συγγραφέα στην αρχή της περίληψής μας. Είναι καλό εφόσον δεν έχουμε αναφέρει το όνομα στην αρχή να μη το αναφέρουμε στη μέση της περίληψης.

■ Προσέχουμε τη συνδεσμολογία μεταξύ προτάσεων και νοημάτων.

- > Κάνουμε επιτυχή χρήση διαρθρωτικών λέξεων π.χ. Αρχικά,...Στη συνέχεια,..., Έπειτα,..., Ακόμη...Τέλος, ...

■ Αξιολόγηση της περίληψης (25 μονάδες)

- 0 - 12 περιεχόμενο
- 0 - 8 γλώσσα – ύφος
- 0 - 5 δομή

■ **Θετικά στοιχεία θεωρούνται:**

- Η επιτυχής σύλληψη του νοηματικού κέντρου του κειμένου.
- Η επιτυχής επιλογή των σημαντικών ιδεών-πληροφοριών του κειμένου.
- Η πληρότητα κατανόησης κειμένου.
- Η χρήση κατάλληλου ύφους στη συγκεκριμένη μορφή κειμένου (πληροφοριακό ύφος)
- Η ικανότητα πύκνωσης κειμένου.
- Η ορθή χρήση της γλώσσας (ορθογραφία, στίξη, σύνταξη).
- Η επιτυχής χρήση διαρθρωτικών λέξεων.
- Πρωτοτυπία, ευανάγνωστη γραφή, καθαρογραμμένο κείμενο.

■ **Αδυναμίες στην περίληψη:**

- Απόκλιση από το νοηματικό κέντρο του κειμένου.
- Επιλογή δευτερευουσών ιδεών-πληροφοριών σε βάρος των κύριων-σημαντικών.
- Η άσκηση άμεσης ή έμμεσης κριτικής-σχολιασμού στις ιδέες – πληροφορίες τους κειμένου (ζητούν πύκνωση όχι σχολιασμό κειμένου ή προσωπικές απόψεις πάνω στο θέμα).
- Η αυτούσια-στείρα μεταφορά λέξεων ή φράσεων του αρχικού κειμένου στην περίληψη.
- Αποκλίσεις από τους κανόνες της νεοελληνικής γραμματικής και του συντακτικού (ορθογραφικά, εκφραστικά λάθη, ασάφειες κτλ.).
- Η παράθεση των στοιχείων όχι με τη σειρά του κειμένου.
- Η έλλειψη συνοχής και αλληλουχίας μεταξύ των μερών-προτάσεων της περίληψης.

■ **Διευκρινίσεις**

- Αριθμός λέξεων: **80-100 ή 90-120 (απόκλιση: όχι περισσότερες από 20)**
- Μορφή: **Η περίληψη μπορεί να γραφεί ως μια ενιαία παράγραφος ή να χωρισθεί σε παραγράφους ανάλογα με το μέγεθος και το είδος του κειμένου.**

B. ΜΕΡΟΣ
(35 μονάδες)

■ **ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ:**

- **Σχολιασμός** φράσης του συγγραφέα (π.χ. **60-80 λέξεις**)
- **Συλλογιστική πορεία του συγγραφέα** (π.χ. **παραγωγική-επαγωγική-αναλογική**)
- **Τρόποι πειθούς** (π.χ. **Επίκληση στη λογική, στο συναίσθημα, στην αυθεντία κ.α.**) - **Μέσα πειθούς** (επιχειρήματα – τεκμήρια). Αξιολόγηση: **εγκυρότητα, αλήθεια, ορθότητα** επιχειρήματος - τεκμηρίου
- **Δομή παραγράφου** (Θεματική πρόταση, λεπτομέρειες-σχόλια, κατακλείδα)
- **Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου** (παραδείγματα, σύγκριση-αντίθεση, αιτιολόγηση, ορισμός, διαίρεση, αίτιο και αποτέλεσμα, αναλογία, συνδυασμός μεθόδων)
- Συνώνυμες –αντώνυμες λέξεις
- **Σύνθεση** (δημιουργία απλών και σύνθετων ονομάτων με το ά ή β' συνθετικό της λέξης που δίνεται)
- Διάκριση ή εντοπισμός **δήλωσης, αναφορικής (κυριολεκτικής) ή συν-υποδήλωσης, ποιητικής (μεταφορικής) λειτουργίας της γλώσσας** μέσα στο κείμενο.

- **Αιτιολόγηση της χρήσης των** συνδέσμων (αντίθεση, αιτιολόγηση, διάζευξη κά)
- **Αιτιολόγηση της χρήσης του α'** πληθυντικού **προσώπου** (π.χ.ζωντάνια, καθολικότητα)
- **Αιτιολόγηση της χρήσης** ρητορικών ερωτήσεων (π.χ. ζωντάνια ή ειρωνεία), **άλλων** προτάσεων **ή συγκεκριμένης** σύνταξης (π.χ. με την ενεργητική σύνταξη τονίζεται το υποκείμενο, ενώ με την παθητική η ενέργεια του υποκειμένου)
- **Γραμματειακά είδη: Δοκίμιο, άρθρο, επιφυλλίδα, χρονογράφημα** (αναγνώριση κειμένου και διαφορές από τα άλλα είδη)

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ

(40 μονάδες)

- **Διαβάζουμε προσεκτικά το θέμα.**
- **Κατανοούμε το δεδομένο και τα ζητούμενα.**
- **Προσέχουμε να κινηθούμε στο κατάλληλο επικοινωνιακό πλαίσιο (εισήγηση, άρθρο, επιστολή) και να συντάξουμε το κείμενο με το ανάλογο προς το θέμα ύφος και λεξιλόγιο.**
- **Προσέχουμε τη δομή της έκθεσης**
πρόλογος: **εισαγωγή ή προσφώνηση**
κύριο θέμα: **ανάπτυξη επιχειρημάτων**
επίλογος: **συμπερασματικός ή επιφώνηση**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

- **Ανάλογα με το επικοινωνιακό πλαίσιο (εισήγηση, άρθρο, επιστολή), στο οποίο πρέπει να κινηθούμε, γράφουμε ένα ωραίο πρόλογο, δείχνοντας στο βαθμολογητή ότι έχουμε κατανοήσει το θέμα και κάνουμε μια σύντομη αναφορά σ' αυτά που πρόκειται να αναπτύξουμε στο κύριο θέμα.**

ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ

- **Εδώ απαντούμε στα ερωτήματα του θέματος αναπτύσσοντας τα επιχειρήματά μας.**
- **Πρέπει να προσέξουμε τη δομή των επιχειρημάτων. Το επιχειρήμα μας θα πρέπει να έχει:**
 - θεματική πρόταση (**εισαγωγή**)
 - λεπτομέρειες – σχόλια (**ανάπτυξη – αιτιολόγηση**)
 - **κατακλείδα** (συμπέρασμα)
- **Προσέχουμε την εσωτερική συνοχή της παραγράφου. Συνδέουμε την θεματική πρόταση με τις λεπτομέρειες και τις λεπτομέρειες με την κατακλείδα είτε με διαρθρωτικές λέξεις ή με τις έννοιες των λέξεων.**
- **Στην αιτιολόγηση είναι καλό να δίνουμε παραδείγματα.**

>Προσέχουμε τα επιχειρήματά μας να είναι τεκμηριωμένα. Αποφεύγουμε τις παραγράφους των... «τριών σειρών». Ένα επιχειρήμα που έχει μόνο θεματική

πρόταση, χωρίς να υπάρχει αιτιολόγηση (λεπτομέρειες-σχόλια) είναι ατεκμηρίωτο. Στο επιχειρημά μας δε γράφουμε μόνο την άποψή μας, αλλά και την αιτιολογούμε.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- **Ο επίλογος είναι ανακεφαλαιωτικός. Επαναλαμβάνουμε με συντομία σε μια παράγραφο όσα έχουμε πιο πάνω.**
- **Ο επίλογός μας πρέπει να είναι ωραίος.**
Είναι η τελική εικόνα που δίνουμε για την έκθεση μας στο βαθμολογητή. Μία έκθεση με σωστό πρόλογο, ανάπτυξη, αλλά ανύπαρκτο ή ελλιπή επίλογο μπορεί να επηρεάσει αρνητικά το βαθμολογητή. Η τελευταία εντύπωση πριν τη βαθμολόγηση είναι σημαντική.

ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

- **Ένταξη στο** επικοινωνιακό πλαίσιο
- **Κατάλληλο** ύφος
- **Σωστή χρήση κανόνων** γραμματικής -συντακτικού
- Ομαλή μετάβαση **από τον πρόλογο > κύριο μέρος > επίλογο**
- **Επιτυχής** συνοχή παραγράφου
- Χωρισμός παραγράφων
- **Ευανάγνωστα γράμματα – επιμέλεια γραπτού**

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

- Ελλιπής ή λανθασμένη κατανόηση **του θέματος**
- **Ελλιπής ή ανύπαρκτη ανάπτυξη ενός** ζητουμένου
- **Έλλειψη τεκμηρίωσης επιχειρημάτων**
- **Όχι ομαλή μετάβαση από τον πρόλογο > κύριο θέμα > επίλογο ή ελλιπής συνοχή παραγράφου**
- ασυνταξίες, εκφραστικά λάθη, ορθογραφικά λάθη
αποφυγή συντομογραφιών: όχι π.χ. αλλά για παράδειγμα, όχι κ αλλά και, όχι κ.ά, κτλ.
(δημιουργείται ασάφεια)
- Δυσανάγνωστα γράμματα
- Έλλειψη επιμέλειας γραπτού
- Απουσία επιλόγου ή πρόχειρου επιλόγου (π.χ. **Αυτά είχα να γράψω για...**) **Ο επίλογος πρέπει να είναι συμπερασματικός και ανάλογος με το επικοινωνιακό κάθε φορά πλαίσιο.**

*Επιμέλεια οδηγιών-σημειώσεων
Χρήστος Χαρακόπουλος
Φιλόλογος*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Δ/νση: ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Μ. Αλεξάνδρου 49, 66100, Δράμα

Τηλ&φαξ: +2521021972, κιν.: + 6973585563

www.akademia.gr, e-mail: info@akademia.gr

